

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
GUIDELINES FOR TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN
THE 21ST CENTURY FOR SCHOOLS UNDER THE SURIN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE OFFICE AREA 3

¹เวณิกา ถนอมเพียร, ²ทรงเดช สอนใจ และ ³ศุภธนภษ ยอดสละ
¹Wenika Tanompean, ²Songdet Sornjai and ³Suphathanakrit Yodsala

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, ประเทศไทย
Surindra Rajabhat University, Thailand.

¹Wenika0851510331@gmail.com

Received September 10,2022; Revised November 2, 2022; Accepted December 26,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 3) เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียนและเทคนิคการสุ่มของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 159 คน และ จำนวน 336 คน รวม 495 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์องค์ประกอบสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 แบบสอบถามที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 แบบยกร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และแบบประเมินความ

¹ นักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มี 8 องค์ประกอบและ 60 ประเด็นศึกษา 2) ผลการศึกษาการพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สภาพที่เป็นจริงของสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ความต้องการจำเป็นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 มี 8 องค์ประกอบหลักและ 40 ประเด็นศึกษา 55 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

Abstract

The purposes of this research were; 1) To study the real and possible conditions of teacher's Learning Instruction competency (TLIC) in the 21st Century for Schools under the Surin Primary Educational Service Office Area 3 (SPESAO 3), 2) To improve the guidelines for TLIC in the 21st for Schools under the SPESAO 3, and 3) To assess the guidelines for TLIC in the 21st for Schools under the SPESAO 3. The sampling groups, selected by means of a proportional stratified random sampling and the Krejcie and Morgan random sampling techniques, comprised of school administrators and teachers. The informants were 495 school administrators teachers. The research instruments used in this research consisted of the teacher competence interview form, the real and possible conditions of the teacher competency questionnaire, the outline of guidelines for TLIC form, and appropriateness , possibility, and usage assessment form. All questionnaires were at a 0.98 level. The obtained data were analyzed with the use of means, frequency, percentage, standard deviation, and PNI_{modified}. The findings were as

follows: 1) There were 8 elements and 40 study issues of guidelines for TLIC in the 21st for Schools under the SPESAO. 2) The study showed that an outline of guidelines for TLIC in the 21st for Schools under the SPESAO consisted of the real condition of TLIC in the 21st for Schools under the SPESAO was at a moderate level in all areas, the possible condition of TLIC in the 21st for Schools under the SPESAO was at the highest level in all areas, and there were 8 elements , 40 study issue, and 55 guidelines 3) The overall 8 elements and 40 study issues, and 55 guidelines were at the highest level on appropriateness, possibility, and usage of guidelines for TLIC in the 21st for Schools under the SPESAO.

Keywords: Developing Guideline, Teacher competency in the 21st century

บทนำ

ยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด “คนไทยทุกคน ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 78 - 80) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 7 ว่าด้วยครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กำหนดไว้ว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียม บุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2555 : 9)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับศตวรรษที่ 21 (21st century skills) ทักษะแห่งอนาคต ได้ถูกผลักดันเข้าสู่ระบบการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21(21st century skills) ว่าเป็นทักษะเพื่อการดำรงชีวิต ที่เป็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและงานอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนสร้าง

องค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกช่วยให้ให้นักเรียนได้สืบค้นรวบรวมความรู้จากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยปรับบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “ครูฝึก (Coach)” เป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของผู้เรียนโดยครูผู้สอนคอยช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้โดยทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต (วิจารณ์ พานิช. 2555 : 16-21)

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมาย ในการดำเนินขององค์กร บุคลากรสามารถรู้ถึงสมรรถนะที่แท้จริงของตนเองที่ได้รับจากการประเมินร่วมกันระหว่างองค์กรและบุคลากร และนำมาใช้กับการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรสามารถที่จะมุ่งฝึกฝนอบรม ที่ลดช่องว่างทางทักษะ ความรู้และทัศนคติด้วยการฝึกอบรมเฉพาะและมีเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นที่ต้องการตามลักษณะงาน ช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการรับสมัครงานด้วยการเปรียบเทียบสมรรถนะ สามารถกำหนดและระบุถึงทักษะที่จำเป็นและตรงกับความต้องการของงาน ได้ดียิ่งขึ้นสามารถพัฒนารูปแบบของสมรรถนะที่จะแข่งขันได้โดยมีการจัดลำดับของการเรียนรู้เทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ (ชัยวุฒิ เทโพธิ์. 2563 :138) สมรรถนะที่สำคัญที่ควรนำมาประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสาร การร่วมมือร่วมใจ การคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม สมรรถนะเหล่านี้ ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดกับสมรรถนะสำคัญในผู้เรียนได้หลากหลายกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการคิดและทักษะชีวิต (เฉลิมลาภ ทองอาจ. 2561 : 171)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษานำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการศึกษา ให้นักเรียนมีคุณธรรม ความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนยกระดับความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นนักบริหารมือ สถานศึกษาเร่งรัดคุณภาพ สู่มาตรฐานสากล เขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร กำกับ ติดตามและพัฒนาการจัดการศึกษารวมทั้งการประเมินตนเองในการพัฒนาและการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น “งานได้ผล คนสำราญ องค์กรสำเร็จ” คือ ภาพแห่งความสำเร็จที่คาดหวังว่าทุกภาคส่วนผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะได้ร่วมด้วยช่วยกันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนต่อไป การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนนั้นคือ ปัญหาคุณภาพผู้เรียน รongลงมาเป็นปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. 2564 : ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งมีบทบาทและมีภาระหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนการสอน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยมุ่งศึกษาใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิจัย ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการวัดผลประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
- เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
- เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 159 คน และ จำนวน 336 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ กรมสุขภาพจิต (2544) กรมสามัญศึกษา (2546) กระทรวงศึกษาธิการ (2546) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กรมสุขภาพจิต

(2551) สำนักงานวิชาการมาตรฐานการศึกษา(2552)สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) สันติสุข สันติศาสนสุขและคณะ (2559) ซึ่งผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบจากหลักการที่ตรงกันมากที่สุดได้แก่องค์ประกอบ ดังนี้การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา การส่งต่อ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนและการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 จากกรอบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2553: 1-15)

3.2 สร้างแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นแบ่งเป็น 3 ตอน มีจำนวน 8 องค์ประกอบ 60 ประเด็นศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) และยกร่างแนวทางพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21โดยจัดลำดับความสำคัญ (PNI) 5 อันดับแรกขององค์ประกอบ จากนั้นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน

3.3 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert)ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)โดยรวม รายด้าน

4.2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยจัดลำดับความสำคัญจำเป็น (PNI modified) จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth-interview) ผู้เชี่ยวชาญ 10 คนเพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

4.3 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และสังเคราะห์องค์ประกอบงานวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดองค์ประกอบ 8 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) 2) ด้านออกแบบและ

การจัดการเรียนรู้ (Design and learning management) 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) 4) ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Media and information technology) 5) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) 6) ด้านการวัดผลประเมินผล (Evaluation aspect) 7) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) 8) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research

2. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวม

ด้าน ที่	องค์ประกอบทางการพัฒนาสมรรถนะ ของครูในศตวรรษที่ 21	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.83	0.54	มาก	4.59	0.39	มากที่สุด
2	ด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้	3.88	0.52	มาก	4.58	0.34	มากที่สุด
3	ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก	3.81	0.48	มาก	4.52	0.37	มากที่สุด
4	ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.83	0.49	มาก	4.51	0.33	มากที่สุด
5	ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน	4.06	0.52	มาก	4.57	0.35	มากที่สุด
6	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.08	0.50	มาก	4.54	0.34	มากที่สุด
7	ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.00	0.50	มาก	4.47	0.34	มาก
8	ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.04	0.57	มาก	4.62	0.24	มากที่สุด
	รวม	3.94	0.51	มาก	4.55	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริงของสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 1) ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.48)

สภาพที่ควรจะเป็นของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากที่สุดไปหาน้อย 1) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.62$, S.D.

=0.24) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.34)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าสภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ทุกด้านเป็นความต้องการจำเป็นทุกข้อตามลำดับ

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริง และค่าเฉลี่ยสภาพที่ควรจะเป็นของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$) และลำดับความจำเป็นโดยรวม

องค์ประกอบสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.83	4.59	0.198	1
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก	3.81	4.52	0.186	2
3. ด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้	3.88	4.58	0.180	3
4. ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.83	4.51	0.177	4
5. ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.04	4.62	0.143	5
6. การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.06	4.57	0.125	6
7. ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.00	4.47	0.117	7
8. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.08	4.54	0.112	8

จากตารางที่ 2 แสดงว่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.198$) ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก ($PNI_{Modified} = 0.186$) ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.180$) ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ($PNI_{Modified} = 0.177$) ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.143$) ด้านการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.125$) ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($PNI_{Modified} = 0.117$) ด้านการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดผลและประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.112$)

การยกย่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยการนำผลค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง

(Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$) และลำดับความจำเป็นจากระยะที่ 2 มาวิเคราะห์ โดยเลือกข้อมูลที่มีลำดับความจำเป็นของแต่ละองค์ประกอบหลักมา 5 สมรรถนะมาเป็นคำถามในแต่ละประเด็นมาเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ 8 องค์ประกอบหลัก 40 ประเด็น 55 แนวทาง

3. การประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 2 ท่าน ผู้อำนวยการโรงเรียน 7 ท่าน ครูวิชาการ 1 ท่าน โดยผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวม

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.88	0.32	มากที่สุด	4.85	0.33	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด
2	ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก	4.77	0.42	มากที่สุด	4.80	0.39	มากที่สุด	4.84	0.38	มากที่สุด
3	ด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้	4.88	0.31	มากที่สุด	4.94	0.14	มากที่สุด	4.85	0.31	มากที่สุด
4	ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.84	0.30	มากที่สุด	4.91	0.14	มากที่สุด	4.86	0.25	มากที่สุด
5	ด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อ พัฒนาผู้เรียน	4.86	0.33	มากที่สุด	4.97	0.06	มากที่สุด	4.97	0.09	มากที่สุด
6	การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.81	0.39	มากที่สุด	4.90	0.22	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
7	ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.80	0.36	มากที่สุด	4.85	0.33	มากที่สุด	4.87	0.32	มากที่สุด
8	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.87	0.27	มากที่สุด	4.93	0.13	มากที่สุด	4.86	0.28	มากที่สุด
รวม		4.83	0.33	มากที่สุด	4.89	0.21	มากที่สุด	4.86	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.33) ความเป็นไปได้โดยรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.21) และมีความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.30)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์จากแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู มาจัดระบบองค์ประกอบสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน เป็นตัวสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ น้ำฝน ชื่นชม (2560 :136) องค์ประกอบของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 5) การวัดผลประเมินผล การเรียนรู้

2. สภาพที่เป็นจริงของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 8 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดผล และประเมินผลและรองลงมา คือ การบริหารจัดการชั้นเรียน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติภูมิ สุวรรณไตรย์ (2564 :160) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

3. สภาพที่ควรจะเป็นของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า พบว่าทั้ง 8 ด้านภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัย ชญาพร สีหาวงค์ (2560 : 145-146) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางเสริมสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต1 ภาพรวมระดับการปฏิบัติในสถานศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้และด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านที่มีระดับต่ำสุดคือ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

4. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$) ในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก ด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู และด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะครูได้จัดลำดับความต้องการจำเป็น 5 อันดับแรก เพื่อนำมาเป็นประเด็นในการศึกษามาหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ดังต่อไปนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรมี 5 ประเด็น ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกมี 5 ประเด็น ด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้มี 5 ประเด็น ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมี 5 ประเด็น ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนมี 5 ประเด็น การบริหารจัดการชั้นเรียนมี 5 ประเด็น ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูมี 5 ประเด็น ด้านการวัดผลและประเมินผลมี 5 ประเด็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยาภรณ์ ตู้อามูล (2563: 157) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ ดังนี้อันดับที่ 1 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.250$) อันดับที่ 2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.243$) อันดับที่ 3 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.240$) อันดับที่ 4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified} = 0.235$) และอันดับที่ 5 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.234$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูเห็นความสำคัญและตระหนักการออกแบบการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนจัดการเรียนรู้

ดำเนินไปด้วยดี บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา การออกแบบการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงมีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านนี้ อีกทั้งครูคงเห็นว่าการออกแบบการเรียนรู้จะเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากครูผู้สอนจะต้องออกแบบการสอนให้มีความน่าสนใจ เนื้อหาครบถ้วน ชัดเจน

5. ยกร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการยกร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 8 องค์ประกอบ 40 ประเด็นที่ศึกษา โดยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth-interview) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา หัวหน้าวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาโดยมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และปฏิบัติหน้าที่เป็นศึกษานิเทศก์และผู้ให้คำแนะนำในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหาข้อเสนอแนะที่เหมาะสมสำหรับการวัดคุณภาพและพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครู และเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพใช้ในการวางกรอบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 และสถานศึกษาอื่นๆต่อไป

6. การประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 มีจำนวน 8 ด้าน 55 ประเด็นที่นำมาหาแนวทางในการศึกษา โดยในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ดังต่อไปนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรมี 6 แนวทาง ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกมี 7 แนวทาง ด้านออกแบบและการจัดการเรียนรู้มี 8 แนวทาง ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมี 7 แนวทาง ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนมี 7 แนวทาง การบริหารจัดการชั้นเรียนมี 7 แนวทาง ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูมี 6 แนวทาง ด้านการวัดผลและประเมินผลมี 7 แนวทาง ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย นานชนก ภูมั่ง (2563 : 141) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งโดยรวมและแต่ละองค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทราบว่า ทั้ง 8 องค์ประกอบมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีขั้นตอนกระบวนการที่เอื้ออำนวยต่อกันให้สามารถจัดการระบบการจัดการศึกษา ได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในภาพรวม ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนได้ โดยการจัดฝึกอบรม สัมมนา กระบวนการ (PLC) และมีการติดตามผลการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- จริยาภรณ์ ตู่คำมูล. (2563). *การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐิติภูมิ สุวรรณไตรย์. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวุฒิ เทโพธิ์. (2563). *แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา
- นาถชนก ภูมั่ง. (2563). *การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- น้ำฝน ชื่นชม. (2560). *การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 7*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พาณิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : แผนพัฒนาจิตเพื่อสุขภาพมูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์. (2559). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ศิริประภา หลงพิมาย. (2560). *การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดมหาสารคาม*.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *จรรยาบรรณวิชาชีพครูพ.ศ. 2556*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). *ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

